

СЕКЦІЯ 4
ТЕОРІЯ ІНСТИТУЦІОНАЛІЗМУ ТА ІНСТИТУЦІЙНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ
ЕКОНОМІЧНОГО РОЗВИТКУ

Ганна БЕЙ

Донецький національний університет, м. Вінниця

КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНІСТЬ НАЦІОНАЛЬНОЇ ЕКОНОМІКИ В АСПЕКТІ
ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНОГО ПОТЕНЦІАЛУ

Конкурентоспроможність економічних систем багато в чому визначається своєчасним забезпеченням потреби економіки у високопрофесійних фахівцях відповідно до вимог сучасного ринку праці і можливостей самореалізації індивідів. Оскільки формування освітньо-професійного потенціалу відбувається в системі конкурентних відносин в рамках взаємодії державних, суспільних і індивідуальних інтересів з приводу набуття і розвитку освітніх і професійних компетенцій, що постають основою створення конкурентних переваг на ринку праці, як для окремих фахівців, так і для національної економіки в цілому, можна стверджувати про наявність взаємозалежного впливу між якістю освітньо-професійного потенціалу і конкурентоспроможністю економіки.

Поняття конкурентної економіки та її конкурентоспроможності досліджували провідні вітчизняні та закордонні вчені Решетило Р., Єщенко І., Уманців Ю., Макконел К., Брю С. та ін. Значна увага забезпеченню якості освітньо-професійного потенціалу приділяється в роботах Богині Д., Грیشової О., Васильченко В., Гринкевич С., Васильєва В. Однак, незважаючи на суттєву методологічну значимість наявних наукових здобутків, сучасні виклики соціально-економічного розвитку вимагають нового погляду на проблематику забезпечення якості освітньо-професійного потенціалу з метою досягнення високого рівня конкурентоспроможності національної економіки, що і обумовило вибір теми дослідження.

Висунення проблеми забезпечення якості освітньо-професійного потенціалу на перший план визначається низкою об'єктивних чинників, оскільки від якості людських ресурсів залежить рівень розвитку країни та її глобальної економічної конкурентоспроможності [1]. Якість освітньо-професійного потенціалу визначається можливостями результативного застосування набутих освітньо-професійних характеристик, а також можливостями системи освітньо-професійної підготовки готувати необхідний якісний обсяг фахівців за спеціальностями, затребуваними на сучасному ринку праці.

Головною проблемою дієвості заходів по забезпеченню якості освітньо-професійного потенціалу в Україні на сьогодні є труднощі із забезпеченням співвіднесення кількості фахівців відповідного напрямку і кваліфікації реальному обсягу наявних потреб ринку праці, підвищення вимог до рівня освітньо-професійних характеристик як на національному, так і на світовому рівні. Це породжує проблеми із закріпленням на робочому місці, відтік кваліфікованих спеціалістів закордон, зниження мотивації до підвищення рівня власного професіоналізму. Зазначені проблеми обумовлені відсутністю відповідної роботи в регіонах, країні, відсутністю чітких орієнтирів під час вибору професії, небажанням працювати за отриманою спеціальністю, підвищенням вимог до умов праці, дискримінацією на ринку праці, високою конкуренцією серед претендентів на робоче місце, перенасиченістю ринку праці, низькою якістю підготовки фахівців тощо [2].

Необхідними умовами або стратегічними завданнями забезпечення якості освітньо-професійного потенціалу України з метою підвищення конкурентоспроможності національної економіки на найближчу перспективу мають бути: зміна розуміння освітньо-професійної підготовки як процесу не тільки формування фахівців необхідної кваліфікації, але і розвитку особистості з точки зору її власного вибору та наявних здібностей і нахилів; реалізація концепції освітньо-професійної підготовки в рамках системи безперервної

освіти і самовдосконалення на всіх рівнях; застосування комплексного підходу у формуванні теорії і практики розвитку освітньо-професійного потенціалу на підставі комбінування можливостей всіх підходів до здійснення освітньо-професійної підготовки з метою забезпечення як професійної, так і особистісної реалізації; модернізація організаційно-управлінської моделі освітньо-професійної підготовки на основі упорядкування інноваційної діяльності та застосування сучасних технологій; реалізація концепції загального менеджменту якості освітньо-професійного потенціалу з урахуванням основних тенденцій українського та світового розвитку.

Таким чином, одним з найважливіших чинників досягнення високого рівня конкурентоспроможності національної економіки в стратегічному розрізі постає забезпечення якості освітньо-професійного потенціалу за рахунок впровадження в процес формування освітньо-професійного потенціалу унікальних, інноваційних, креативних елементів, переорієнтації на гармонійний розвиток людини як особистості і професіонала тощо.

Література:

1. Гринкевич С. С. Державне регулювання трансформації використання інтелектуальної та освітньої складових трудового потенціалу / С. С. Гринкевич, К. А. Львівська // Науковий вісник НЛТУ України. – 2013. – Вип. 23 (13). – С. 397-403.
2. Ларичева Г. В. Проблема якості професійної підготовки фахівців / Г. В. Ларичева, Н. Д. Лук'яненко // Вісник Східноукраїнського національного університету імені Володимира Даля. – № 16 [170]. – 2011. – С. 50-53.

Андрій ГРУБІНКО

Тернопільського національного економічного університету

ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПРАВА НА ДОСТУП ДО ПУБЛІЧНОЇ ІНФОРМАЦІЇ У МІЖНАРОДНОМУ І НАЦІОНАЛЬНОМУ ПРАВІ

З точки зору сучасної політичної ситуації в нашій державі і тих цілей, які прагне досягнути Україна, особливо актуально постає питання про забезпечення взаємодії держави з громадянами, наближення держави до її громадян та підвищення рівня довіри останніх до своєї держави. Фундаментом для цього є надання громадянам можливості отримати повну і достовірну інформацію про діяльність органів влади усіх рівнів.

Право на інформацію в контексті його забезпечення та гарантування у своєму розвитку пройшло ряд етапів. Перші законодавчі спроби закріплення цього права у другій половині XVIII ст. у Швеції, Франції, Польщі, штатах Вірджинії і Массачусетс (майбутні штати США) [1, с. 12]. Незабаром чимало країн пішли шляхом їх наслідування, проголошуючи свободу друку і публічність засідань парламентів. Наступною подією, що відіграла вагомий роль для визнання на міжнародному рівні права на доступ до інформації, стало проголошення на першій сесії Генеральної Асамблеї ООН у 1946 р. свободи інформації як фундаментального права людини та подальше закріплення права на свободу інформації у Загальній декларації прав людини 1948 року і Міжнародному пакті про громадські і політичні права 1966 року.

З новою силою питання дотримання права на доступ до публічної інформації постало у другій половині XX ст. Першим рішучим кроком у цьому напрямі стала Рекомендація Парламентської Асамблеї Ради Європи № 854 від 1979 р. «Про доступ громадськості до державної документації та свободу інформації». На продовження даного документу у 1981 р. прийнята Рекомендація Комітету Міністрів Ради Європи № R (81)19 «Про доступ до інформації, що знаходиться у розпорядженні державних органів». Ці акти визначили базові принципи доступу до інформації державних органів, якими мають керуватися держави-члени у своєму законодавстві і практиці [2]. Остаточним визнанням права на доступ до публічної інформації на міжнародному рівні стало ухвалення у 2008 р. Конвенції Ради Європи «Про